

Postup orgánu štátnej správy pri posudzovaní potenciálnej environmentálnej škody

Dobromil Galvánek, dobromil.galvanek@gmail.com

Ako môže začať konanie?

- Na základe oznámenia prevádzkovateľa (ideálny prípad)
- Na základe informácie od oznamovateľa (vlastník, nájomca, NGO, polícia, SIŽP, fyzická osoba)
- Na základe vlastnej iniciatívy orgánu štátnej správy

Postup v prípade, že environmentálnu škodu oznámi priamo prevádzkovateľ

- Je to ideálny prípad, prevádzkovatelia majú síce povinnosť oznamovať škodu, v praxi sa však často snažia škodu zamlčať alebo bagatelizovať
- Úrad posúdi informácie od prevádzkovateľa. Ak je to potrebné vyžiada si stanovisko ŠOP SR, prípadne znalca a rozhodne, či došlo k významnej škode resp. jej bezprostrednej hrozbe
- Následne prevádzkovateľ vypracuje návrh nápravných alebo preventívnych opatrení. Ten mu úrad schváli a prevádzkovateľ ich implementuje a úrad dozoruje
- Prípad sa môže skomplikovať, ak prevádzkovateľ nevypracuje návrh nápravných alebo preventívnych opatrení, príp. spracovaný návrh nie je na prijateľnej úrovni, prípadne sa nerealizuje

Postup ak úrad koná na základe informácie od oznamovateľa alebo z vlastného podnetu

- V praxi to bude asi najčastejšia situácia
- Úrad nemá podklady od prevádzkovateľa, ale závažnosť posudzuje sám
- Pravdepodobne si vyžiada stanovisko ŠOP SR príp. znalecký posudok (neskôr môže žiadať prevádzkovateľa o úhradu nákladov rozhodnutím)
- Ak vydá rozhodnutie, že došlo k škode, následne by už mal pokračovať prevádzkovateľ prípravou návrhu nápravných opatrení resp. preventívnych opatrení a ich realizáciou
- Špecifická situácia nastáva vtedy, keď vo veci beží trestné konanie. Konanie o environmentálnej škode môže bežať paralelne, lebo každé konanie má iný cieľ: trestné konanie má za cieľ identifikovať fyzickú osobu-páchateľa, konanie o environmentálnej škode rieši nápravu škody prevádzkovateľom (najčastejšie právnická osoba)
- Nie je celkom jasné, do akej miery môže úrad využívať zistenia z trestného konania (napr. znalecký posudok k výške škody, objasnenie zavinenia a pod.)

Špecifické prípady

Prevádzkovateľ zanikne

- Povinnosti preberá jeho právny nástupca, ak nie je nástupca, úrad musí sám realizovať nápravné alebo preventívne opatrenia (môže dôjsť k fiktívnemu prepisu firmy na bieleho koňa)

Prevádzkovateľov zodpovedných za škodu je viac

- Je potrebné posúdiť, kto sa akou mierou podieľal na škode, lebo rovnakou mierou sa potom podieľajú na náprave. Ak to nie je možné, náklady sa delia rovnakým dielom

Odborné stanovisko ŠOP SR resp. znalecký posudok v procese posudzovania environmentálnej škody

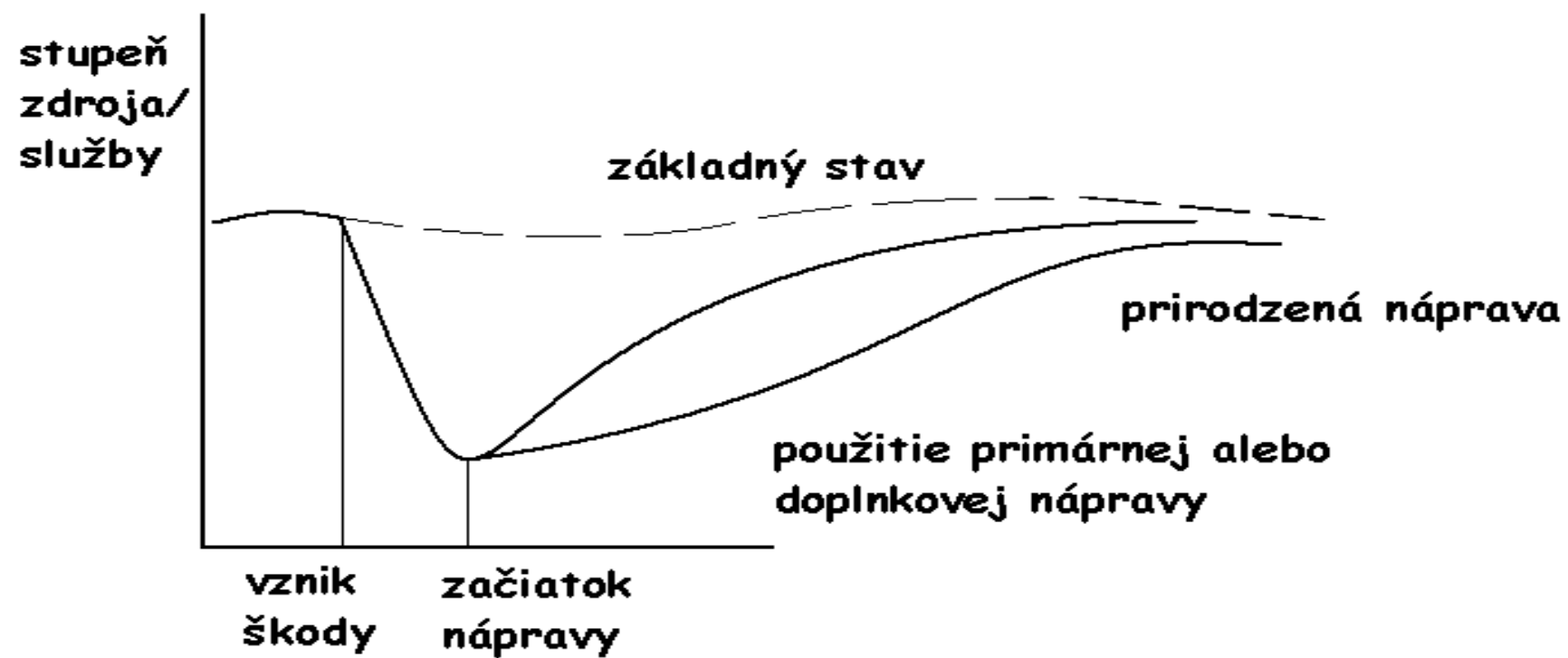
- Veľmi dôležitý podklad pre posúdenie významnosti škody
- Ak sa posudzujú biotopy v nepriaznivom stave, spoločenskú hodnotu by mal vždy v zmysle vyhlášky 24/2003 stanovovať znalec
- Stanovisko ŠOP SR alebo znalecký posudok by mali jednoznačne stanoviť výšku spoločenskej hodnoty poškodených/zničených biotopov/druhov
- Môžu tiež posúdiť príčinnú súvislosť medzi činnosťou prevádzkovateľa a škodou (znalec však nesmie priamo označiť vinníka ani robiť právne závery)
- Dajú sa využiť aj pri posudzovaní relevantnosti návrhu nápravných a preventívnych opatrení

Ako nájsť vhodného znalca?

- Zoznam znalcov je na stránke Ministerstva spravodlivosti SR www.justice.gov.sk
- Škody na biotopoch a druhoch posudzujú znalci z odvetvia Ochrana prírody a krajiny (nie Odhad škôd v životnom prostredí)
- Momentálne je aktívnych v odvetví Ochrana prírody a krajiny 34 znalcov po celom Slovensku, 1 znalecká organizácia a 1 znalecký ústav

Návrh nápravných opatrení

- Zákon 359/2007 bližšie nešpecifikuje, ako má vyzeráť takýto návrh, ani to, kto ho môže spracovať
- Čiastočne sa dá využiť štruktúra stanovená pre kompenzačné opatrenia podľa zákona o ochrane prírody a krajiny (príloha 15 vyhlášky 24/2003 k zákonu o ochrane prírody a krajiny)
- Špecifikom zákona 359/2007 je kompenzácia dočasných strát (straty na ekosystémových službách v dôsledku nefunkčnosti zničeného biotopu). Hodnotenie ekosystémových služieb je na Slovensku stále iba v začiatkoch. V posledných rokoch bolo opublikovaných viacero štúdií na túto tému, iba málo z nich však ide na úroveň jednotlivých typov biotopov. Inšpiratívne sú skusenosti z Českej republiky. Akýkoľvek výpočet takýchto kompenzácií bude priekopníckou prácou.
- Kompenzačné opatrenia podľa zákona 543/2002 o ochrane prírody a krajiny môžu spracovať iba osoby s odbornou spôsobilosťou na tento typ dokumentácie. Zákon 359/2007 nevyžaduje takúto spôsobilosť, ale odporúča sa využiť služby týchto osôb.

Ďakujem Vám za pozornosť

